

Monumentnummer*: 529566

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 09 februari 2010
Kadaster deel/nr 82967/50

Woonplaats* Laren
Gemeente* Lochem
Provincie* Gelderland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Laren-Verwolde	Q			1089
Laren-Verwolde	Q			1090
Laren-Verwolde	Q			1153
Laren-Verwolde	Q			1154
Laren-Verwolde	Q			1155
Laren-Verwolde	Q			1156
Laren-Verwolde	Q			1157
Laren-Verwolde	Q			1167
Laren-Verwolde	Q			1180
Laren-Verwolde	Q			1181
Laren-Verwolde	Q			1182
Laren-Verwolde	Q			1183
Laren-Verwolde	Q			1184
Laren-Verwolde	Q			1054
Laren-Verwolde	Q			1127
Laren-Verwolde	O			240
Laren-Verwolde	Q			415
Laren-Verwolde	Q			404
Laren-Verwolde	Q			1142
Laren-Verwolde	Q			954

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Laren-Verwolde	O			720
Laren-Verwolde	O			362
Laren-Verwolde	Q			105
Laren-Verwolde	O			175
Laren-Verwolde	O			588
Laren-Verwolde	Q			1018
Laren-Verwolde	Q			774
Laren-Verwolde	Q			1045
Laren-Verwolde	Q			875
Laren-Verwolde	Q			417
Laren-Verwolde	Q			876
Laren-Verwolde	Q			1094
Laren-Verwolde	Q			103
Laren-Verwolde	Q			620
Laren-Verwolde	Q			1055
Laren-Verwolde	Q			964
Laren-Verwolde	O			582
Laren-Verwolde	Q			871
Laren-Verwolde	Q			979
Laren-Verwolde	Q			411
Laren-Verwolde	Q			878
Laren-Verwolde	Q			374
Laren-Verwolde	Q			1052
Laren-Verwolde	Q			1022
Laren-Verwolde	Q			849
Laren-Verwolde	Q			1128
Laren-Verwolde	O			243
Laren-Verwolde	Q			873
Laren-Verwolde	Q			367
Laren-Verwolde	Q			410
Laren-Verwolde	O			771
Laren-Verwolde	Q			373
Laren-Verwolde	O			429
Laren-Verwolde	O			167

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Laren-Verwolde	O			817
Laren-Verwolde	Q			108
Laren-Verwolde	Q			851
Laren-Verwolde	Q			942
Laren-Verwolde	O			769
Laren-Verwolde	Q			96
Laren-Verwolde	Q			944
Laren-Verwolde	Q			1140
Laren-Verwolde	Q			1017
Laren-Verwolde	Q			397
Laren-Verwolde	Q			817
Laren-Verwolde	Q			1086
Laren-Verwolde	Q			618
Laren-Verwolde	Q			847
Laren-Verwolde	O			230
Laren-Verwolde	Q			978
Laren-Verwolde	Q			1043
Laren-Verwolde	Q			974
Laren-Verwolde	Q			1044
Laren-Verwolde	Q			977
Laren-Verwolde	Q			959
Laren-Verwolde	Q			379
Laren-Verwolde	Q			1038
Laren-Verwolde	Q			1019
Laren-Verwolde	O			580
Laren-Verwolde	Q			1041
Laren-Verwolde	O			177
Laren-Verwolde	Q			962
Laren-Verwolde	O			818
Laren-Verwolde	Q			929
Laren-Verwolde	O			180
Laren-Verwolde	O			816
Laren-Verwolde	Q			370
Laren-Verwolde	Q			1042

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Laren-Verwolde	Q			673
Laren-Verwolde	Q			1040
Laren-Verwolde	Q			1053
Laren-Verwolde	Q			109
Laren-Verwolde	Q			368
Laren-Verwolde	Q			1126
Laren-Verwolde	O			430
Laren-Verwolde	Q			1091
Laren-Verwolde	Q			1049
Laren-Verwolde	Q			946
Laren-Verwolde	Q			976
Laren-Verwolde	Q			1020
Laren-Verwolde	O			583
Laren-Verwolde	Q			781
Laren-Verwolde	Q			329
Laren-Verwolde	Q			782
Laren-Verwolde	Q			408
Laren-Verwolde	Q			619
Laren-Verwolde	Q			930
Laren-Verwolde	Q			848
Laren-Verwolde	Q			773
Laren-Verwolde	Q			406
Laren-Verwolde	O			589
Laren-Verwolde	Q			1096
Laren-Verwolde	Q			742
Laren-Verwolde	Q			407
Laren-Verwolde	O			176
Laren-Verwolde	Q			1050
Laren-Verwolde	O			363
Laren-Verwolde	Q			1141
Laren-Verwolde	Q			1051
Laren-Verwolde	Q			334
Laren-Verwolde	O			819
Laren-Verwolde	Q			402

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Laren-Verwolde	Q			784
Laren-Verwolde	Q			412
Laren-Verwolde	Q			1016
Laren-Verwolde	O			424
Laren-Verwolde	Q			778
Laren-Verwolde	Q			396
Laren-Verwolde	Q			943
Laren-Verwolde	O			772
Laren-Verwolde	Q			1095
Laren-Verwolde	Q			985
Laren-Verwolde	Q			818
Laren-Verwolde	Q			965
Laren-Verwolde	Q			975
Laren-Verwolde	Q			409
Laren-Verwolde	Q			741
Laren-Verwolde	Q			846
Laren-Verwolde	O			770
Laren-Verwolde	Q			1088
Laren-Verwolde	Q			91
Laren-Verwolde	O			166
Laren-Verwolde	O			206
Laren-Verwolde	Q			107
Laren-Verwolde	Q			383
Laren-Verwolde	Q			788
Laren-Verwolde	Q			621
Laren-Verwolde	O			178
Laren-Verwolde	Q			952
Laren-Verwolde	Q			336
Laren-Verwolde	Q			381
Laren-Verwolde	Q			1046
Laren-Verwolde	Q			401
Laren-Verwolde	Q			945
Laren-Verwolde	Q			984
Laren-Verwolde	Q			403

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Laren-Verwolde	O			768
Laren-Verwolde	Q			102
Laren-Verwolde	Q			413
Laren-Verwolde	Q			1021
Laren-Verwolde	Q			372
Laren-Verwolde	Q			335
Laren-Verwolde	Q			963
Laren-Verwolde	Q			416
Laren-Verwolde	Q			1129
Laren-Verwolde	Q			414
Laren-Verwolde	Q			877

*Omschrijving***

Omschrijving

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG bestaat uit een stelsel van rechte lanen uit de 18de eeuw, een strook landschapspark omringd door de buitengracht van omstreeks 1800 naar ontwerp van J.P. Posth, een formele aanleg direct rond het huis naar ontwerp van H. Poortman uit 1926, een wandelbos met paden en waterlopen ten zuidwesten en ten noordoosten van de buitengracht uit de 19de en het begin van de 20ste eeuw en wandelingen met uitzichten op boerderijen en op met solitairen en houtwalletjes gestoffeerde wei- en bouwlanden. Centraal ligt het huis Verwolde, in het noordelijke deel van het park ligt het koetshuis, zuidoostelijk van het huis de oranjerie. In het uiterste noordoosten van de parkaanleg bevindt zich een gedenkteken voor de verwoeste huisplaats Blankenburg, deze werd in de tweede helft van de 17de eeuw verwoest, maar is nog herkenbaar in het terrein.

Posth legde binnen de rechte lijnen van de 18de-eeuwse structuur een park aan bestaande uit open (gazons) en gesloten (bos) ruimtes, doorsneden met rondlopende paden. De gracht rond het huis kreeg een slingerend beloop. De buitengracht vormde de afsluiting van het binnenpark. Van deze aanleg is de buitenschil nog aanwezig. In 1926 kreeg tuinarchitect Hugo Poortman de opdracht een nieuwe tuin rond het huis te ontwerpen die moest passen in de bestaande parkaanleg binnen de buitengracht. Poortman liet zich inspireren door de formele Franse tuinkunst uit de 18de eeuw. Hij gebruikte twee assen: een bestaande as die recht op de voorgevel aan liep, met vóór het huis een langwerpige grasveld met de oprijlaan daaromheen en een tweede as die op de linkerzijgevel (zuid) met het nieuwe terras was gericht. In dit deel van de tuin richtte hij verschillende geometrische vakken in die vanuit het huis goed zichtbaar waren. Het eerste van de drie vakken bestond uit gras met een buxusmonogram, daarna volgde een verdiept en ommuurd vak met buxusfiguren, geflankeerd door grasvelden en tenslotte een langgerekt grasveld dat eindigde met een barokke spiegelboogvorm. Aan de lange zijden van dit grasveld werden borders aangelegd, omgeven door een taxushaag met inhammen, bestemd voor beelden. Tussen deze geometrische tuin en de buitengracht lag de strook landschapspark als overgangszone naar het omringende buitenpark en het agrarische landschap. Door noodzakelijke beperkingen in het onderhoud raakten de scherpe lijnen van Poortmans ontwerp vervaagd, de plantenborders verdwenen. Tuin en park werden eind jaren zeventig van de 20ste eeuw hersteld, waarbij de vormen van de aanleg van Poortman werden gerespecteerd en de samenhang met het huis weer helder gemaakt werd. Voor de bloemenborders

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aan weerszijden van het grasveld van de zuidtuin werd een beplantingsplan van tuinarchitect mevrouw A.E. Canneman-Philipse uitgevoerd.

Voorts zijn van belang voor de historische aanleg

- De twee 18de-eeuwse lanen die voor de korte oprit naar het huis samenkomen. Eén loopt naar het zuiden, de andere naar het noordwesten. Beide lanen hebben een laanbeplanting met eik. Het beschermde, 18e eeuwse gedeelte van de zuidelijke laan eindigt aan de zuidkant bij de kruising met een dwars lopende zandweg en wordt aan de andere zijde visueel beëindigd door boerderij Meijer (onderdeel 11); de noordwestelijke laan eindigt bij de entreepijlers aan de Markeloseweg (onderdeel 5A) en wordt vervolgens visueel beëindigd door de boerderij Henrikahoeve (onderdeel 7A, 7B en 7C).
- Voor het huis aan de oostzijde bevindt zich een open weide in het landschap waarin een forse boomgroep en de eerder genoemde boerderij Meijer.
- Ten zuiden hiervan loopt een wandeling die in oostelijke richting aftakt van de zuidlaan en loopt om een weiland met solitairen en een houtwal richting Dikke Boom (17de eeuw).
- Aan de zuidkant van de buitengracht en ten westen van de zuidlaan ligt een rabattenbos met slingerende lanen en waterlopen doorsneden, met doorzichten op het huis en op het open landschap aan de andere zijde. Omstreeks 1900.
- Ten noordwesten is vanuit het huis zicht op een open weide waarin enige solitairen en boomgroepen. Dit terrein wordt afgesloten door een bomenrand waarin aan de noordkant boerderij Denneboom (onderdeel 10) in een zichtas vanuit het huis is gelegen en aan de noordwestkant door de Allardhoeve en de dienstwoning aan de Markeloseweg (onderdelen 8 en 9).

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorend tot de historische buitenplaats Verwolde is van algemeen cultuurhistorisch en tuinhistorisch belang:

- wegens de 18de-eeuwse lanenstructuur
- wegens de resten van het landschapspark naar ontwerp van J.P. Posth
- wegens de formele tuin naar ontwerp van H. Poortman binnen het landschapspark
- wegens de aangelegde wandelingen buiten de buitengracht met zichten op het huis en omgeving
- wegens de bewust gecreëerde zichten vanuit het huis op het omringende landschap met boerderijen en boomgroepen en solitairen

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument